

PÓTÓ JÁNOS

Nagy Imre emlékezete a rendszerváltásban

A rendszerváltás szűkebb értelemben vett évei, vagyis 1989–1990 szimbolikus fordulópontja kétségtelenül Nagy Imre és mártírtársai 1989. június 16-ai temetése volt – még ha ezt a mai hatalom propagandagépezete igyekszik is eltagadni. A temetés ténye, megtörténte tudatosította ugyanis az ország és a világ közvéleményével, hogy a megindult folyamat visszafordíthatatlan, hogy ez a folyamat elvezethet egy valódi rendszerváltoztatáshoz. Ha ez megtörténhetett, bármi megtörténhet – gondolták ettől kezdve a kortársak.

Nagy Imre és 1956 forradalmának emléke volt a rendszerváltás akkoriban legerősebb történeti legitimációja. Az előadás bemutatja, hogy miként alakult ki a Kádár-korszak propagandisztikus hazugságképe az „áruló” Nagy Imréről és az „ellenforradalomról”, s hogy ez a kép a rendszer fennállása alatt szemernyt sem változott. Kitér az előadás a nyugati magyar emigrációnak a forradalom és miniszterelnöke emlékezetének megőrzése érdekében kifejtett tevékenységére. Végül azt elemzi, hogy az 1980-as években a hazai hatalommal párbeszédet folytatni kívánó, illetőleg azzal élesen szemben álló ellenzéki mozgalmak hogyan találták meg a közös nevezőt a „reformkommunista” és „temetetlen halott” Nagy Imrében.